

Prijevod

UJEDINJENE
NACIJE

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 11. januar 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: **sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući**
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: **g. John Hocking**

Odluka od: **11. januara 2013.**

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE NALOGA
SUBPOENA RANKU MIJIĆU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Ranku Mijiću" od 15. novembra 2012. godine (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim u vezi s tim donosi odluku.

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži da, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), Vijeće izda nalog *subpoena* kojim će se Ranku Mijiću, bivšem načelniku kriminalističke policije u Prijedoru (dalje u tekstu: Kriminalistička policija) naložiti da 25. februara 2013. svjedoči kao svjedok odbrane.¹ Optuženi izjavljuje da je u dva zasebna navrata pokušao da kontaktira Mijića kako bi ga privolio na dobrovoljnu saradnju – da je prvi put od njega tražio da pristane na razgovor i svjedoči u svojstvu svjedoka odbrane, a da je drugi put ponovno od njega tražio da svjedoči kao svjedok odbrane – ali da je Mijić oba puta odbio.² Optuženi je uz Zahtjev priložio dopis od 13. oktobra 2012. kojim je od Mijića zatražio da svjedoči u dokaznom postupku odbrane, kao i transkript Mijićevog razgovora s Tužilaštvom u svojstvu osumnjičenog od 3. decembra 2003. (dalje u tekstu: transkript) u kojem Mijić, između ostalog, govori o tome da je 1992. bio u logoru Omarska i o događajima koji su se tamo odigrali.³

2. Optuženi tvrdi da postoje razumne osnove za vjerovanje da Mijić raspolaže informacijama koje će suštinski pomoći njegovom dokaznom postupku, budući da je Mijić od 1992. do 1995. bio načelnik Kriminalističke policije i da je u tom svojstvu od maja do avgusta 1992. radio u logoru Omarska u Prijedoru, gdje je bio policajac najvišeg ranga.⁴ Optuženi tvrdi da je Mijić u logoru Omarska radio s još deset drugih osoba iz Kriminalističke policije i da je nadgledao saslušanja sproveđena u svrhu identifikovanja

¹ Zahtjev, par. 1, 18.

² Zahtjev, par. 4, Dodatak A.

³ Zahtjev, Dodatak A, Dodatak B.

⁴ Zahtjev, par. 5-17.

Prijevod

lica odgovornih za zločine počinjene u Prijedoru.⁵ Prema tvrdnji optuženog, Mijić nije imao kontrolu nad zatvorskim stražarima koji su fizički zlostavljadi zatvorenike, upozoravao je komandanta logora da prestane s takvim zlostavljanjem te mu savjetovao da zatvorenike oslobodi.⁶ Optuženi stoga smatra da je Mijićevo svjedočenje relevantno kako bi se pokazalo da se zlostavljanje zatvorenika nije vršilo u skladu s politikom ili u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata (dalje u tekstu: UZP) u kojima je optuženi učestvovao, već da su to radila lica koja su postupala bez dopuštenja licâ visokog ranga.⁷ Optuženi takođe tvrdi da je Mijićevo svjedočenje neophodno zato što se Mijić nalazio u logoru Omarska u vrijeme navodnih zločina i zato što je tamo bio policajac na najvišem položaju pa je stoga u najboljoj poziciji da objasni da su postojali legitimni razlozi za otvaranje logora Omarska i za saslušanja koja su tamo vršena i da su "lica s najviših položaja" imala "dobre namjere".⁸

3. Dana 15. novembra 2012. tužilaštvo je *e-mailom* obavijestilo Vijeće da na Zahtjev neće odgovarati.

II. Mjerodavno pravo

4. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da pretresno vijeće može izdavati naloge *subpoena* "koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebnim" u smislu pravila 54 ako je pokazano da postoji legitimna forenzička svrha za dobijanje informacija:

Strana koja prije ili za vrijeme suđenja podnosi molbu za izdavanje takvog [...] naloga *subpoene* morala bi pokazati razumno osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da joj potencijalni svjedok pruži informacije koje će joj bitno pomoći u izvođenju dokaza u vezi sa jasno definisanim pitanjima koja se odnose na predstojeće suđenje.⁹

⁵ Zahtjev, par. 7-9.

⁶ Zahtjev, par. 15.

⁷ Zahtjev, par. 15.

⁸ Zahtjev, par. 16.

⁹ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Odluka po molbi da se izdaju *subpoene*, 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10 (reference izostavljene); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se s njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*) par. 38.

Prijevod

5. Kako bi se ispunio ovaj uslov legitimne forenzičke svrhe, može biti potrebno da podnositelj zahtjeva predloži informacije o faktorima kao što su položaj na kom se potencijalni svjedok nalazio u odnosu na događaje o kojima je riječ, odnosi koji su eventualno postojali između svjedoka i optuženog, mogućnost koju je svjedok eventualno imao da te događaje posmatra, kao i sve izjave koje je svjedok u vezi s njima dao tužilaštvu ili nekom drugom.¹⁰

6. Čak i ako se Pretresno vijeće uvjeri da je podnositelj zahtjeva ispunio uslov legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako se tražene informacije mogu pribaviti pomoću nekog drugog sredstva.¹¹ Konačno, podnositelj zahtjeva mora pokazati da je učinio razumne pokušaje da obezbijedi dobrovoljnu saradnju potencijalnog svjedoka, ali da je u tome bio neuspješan.¹²

7. Odluka da se izda nalog *subpoena* ne smije se donijeti olako jer za sobom povlači upotrebu prisilnih mjera i može dovesti do nametanja kaznenih sankcija.¹³ Stoga je diskreciono pravo pretresnog vijeća da izda nalog *subpoena* neophodno kako bi se osiguralo da se mehanizam naloga *subpoena* ne zloupotrebi i/ili iskoristi kao taktika tokom suđenja.¹⁴

III. Diskusija

8. Vijeće prije svega smatra da je optuženi uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju Mijića, ali da u tome nije imao uspjeha.¹⁵

¹⁰ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

¹¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

¹² *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009, par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po zahtjevu obrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku SHB, 7. februar 2005, par. 3.

¹³ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002., par. 31.

¹⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

¹⁵ V. Zahtjev, par. 4, Dodatak A.

Prijevod

9. Kao što je gore u tekstu navedeno, da bi podnositelj zahtjeva ispunio uslov za izdavanje naloga *subpoena* on mora pokazati da postoji razumna osnova za njegovo vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da će mu taj svjedok pružiti informacije koje će mu bitno pomoći u izvođenju dokaza u pogledu jasno definisanih pitanja vezanih za njegovo suđenje.¹⁶ Vijeće napominje da se očekuje da Mijić svjedoči o događajima koji su se u logoru Omarska odigrali u periodu od maja do avgusta 1992., uključujući: (i) brojnost policajaca koji su se tamo nalazili; (ii) postupke policije, uključujući njihovo saslušavanje zatvorenika; (iii) odnos između policije i stražara; (iv) postupke stražara, naročito njihovo postupanje sa zatvorenicima; (v) razloge i namjere na kojima su se temeljile njegovi postupci, kao i postupci drugih službenika visokog ranga u logoru; i (vi) opšte uslove u logoru Omarska. Vijeće stoga smatra da se takvo očekivano svjedočenje odnosi na aktuelna pitanja na ovom suđenju, konkretno, na zločine počinjene u logoru Omarska i odgovornost optuženog za te zločine u skladu s navodnim sveobuhvatnim UZP čija je svrha bilo trajno uklanjanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata s teritorijâ Bosne i Hercegovine na koje su bosanski Srbi polagali pravo.¹⁷ Vijeće se stoga uvjerilo da postoji velika vjerovatnoća da će Mijić moći da suštinski pomogne njegovom dokaznom postupku u pogledu jasno definisanih pitanja relevantnih za njegovu tezu i da je optuženi stoga ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe.

10. Međutim, Vijeće podsjeća da nalog *subpoena* ne može biti izdat ako se zatražene informacije mogu pribaviti nekim drugim sredstvima.¹⁸ Kako optuženi sam priznaje, u periodu od maja do avgusta 1992. u logoru Omarska radilo je još desetak drugih policajaca.¹⁹ Vijeće takođe napominje da u transkriptu Mijić izjavljuje da se u vrijeme kad je on bio u logoru Omarska tamo nalazilo "desetak ljudi" iz Kriminalističke policije, da su ti policajci saslušavali zatvorenike i da su radili s jednim inspektorom iz Službe državne bezbjednosti i pripadnicima službe vojne bezbjednosti.²⁰ Osim toga, on napominje da su ti policajci prisustvovali raznim sastancima koji su u Prijedoru održani u

¹⁶ Odluka u predmetu *Krstić*, par. 10; Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6. V. takođe odluka u predmetu *Milošević*, par. 38.

¹⁷ Treća izmijenjena optužnica, par. 9-14.

¹⁸ Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* predsjedniku Karolosu Papouliasu, 23. oktobar 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Papouliasm), par. 9.

¹⁹ Zahtjev, par. 7.

²⁰ Zahtjev, Dodatak B, str. 10, 54.

Prijevod

tom periodu i da su na takvim sastanci bili i drugi vojni i politički zvaničnici visokog ranga.²¹ Vijeće stoga smatra da se te informacije mogu pribaviti drugim sredstvima i da optuženi treba istražiti da li bi neko od tih lica mogao dati slične informacije relevantne za njegovu odbranu i tako izbjegći potrebu da se Mijiću izda nalog *subpoena*.

11. Shodno tome, Vijeće zaključuje da uslovi za izdavanje naloga *subpoena* u ovom slučaju nisu ispunjeni. Još jednom, Vijeće podsjeća optuženog da se nalozi *subpoena* neće izdavati olako i da njihovu upotrebu treba ograničiti i koristiti štedljivo kao metod posljednjeg sredstva za pribavljanje informacija koje su i u pravnom i u činjeničnom smislu relevantne i potrebne za njegov predmet.²²

IV. Dispozitiv

12. Shodno tome, Vijeće na osnovu pravila 54 Pravilnika ovim **ODBACUJE** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 11. januara 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²¹ V. npr. Zahtjev, Dodatak B, str. 13-14, 15-16.

²² Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* premijeru Miljanu Paniću, 13. decembar 2012., par. 14; Odluka u vezi s Papouliasom, para. 21; Odluka po drugom zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu razgovora s predsjednikom Billom Clintonom, 21. avgust 2012., par. 16.